

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU ZAGRANICZNEGO I GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 24 lutego 1981 r.

w sprawie ochrony przeciwpożarowej na obszarze morskich portów i przystani.

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy wstępne.

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia regulują sprawę ochrony przeciwpożarowej na obszarze morskich portów i przystani.

2. Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie do wszystkich obiektów budowlanych stałych i tymczasowych oraz urządzeń z nimi związanych, nabrzeży, instalacji przemysłowych oraz urządzeń technicznych i przeładunkowych, terenów i akwenów portowych, placów składowych, zwanych dalej „obiettami lądowymi”, jak również statków morskich i innych jednostek pływających, znajdujących się na obszarze morskich portów i przystani, zwanych dalej „statkami”.

3. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do wojskowych i milicyjnych obiektów i urządzeń portowych oraz do jednostek pływających Marynarki Wojennej, Wojsk Ochrony Pogranicza i Milicji Obywatelskiej.

4. Przepisy rozporządzenia dotyczące kapitanatu i kapitana portu stosuje się odpowiednio również do bosmana i bosmana portu albo przystani.

5. Przepisy rozporządzenia dotyczące kapitana statku stosuje się również do innego kierownika statku.

§ 2. Przepisy rozporządzenia nie naruszają przepisów szczególnych o ochronie przeciwpożarowej, dotyczących:

- 1) obowiązków kierowników zakładów pracy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) obowiązków właścicieli, użytkowników i zarządzających nieruchomością,

- 3) obowiązków osób fizycznych w zakresie współdziałania w zapobieganiu i zwalczaniu pożarów.

§ 3. Funkcjonariusze pożarnictwa urzędów morskich upoważnieni są do przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej obiektów lądowych i statków oraz kontroli przeładunku towarów i składowania materiałów niebezpiecznych, a w szczególności do:

- 1) sprawdzania wyposażenia poszczególnych obiektów lądowych i statków w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe według obowiązujących norm,
- 2) sprawdzania gotowości i sprawności urządzeń przeciwpożarowych,
- 3) sprawdzania przestrzegania przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

Rozdział 2

Ochrona przeciwpożarowa obiektów lądowych.

§ 4. Właściciele, użytkownicy i zarządzający obiektami lądowymi obowiązani są dbać, aby hydranty pożarowe znajdujące się w obrębie obiektu były łatwo dostępne i oznakowane oraz utrzymane w należytym stanie, umożliwiającym ich natychmiastowe użycie.

§ 5. 1. Wykonywanie prac spawalniczych oraz innych prac z otwartym ogniem na nabrzeżach portowych dozwolone jest jedynie po każdorazowym uzyskaniu zgody kapitanatu portu i po uprzednim zawiadomieniu zakładowej służby ochrony przeciwpożarowej.

2. Obowiązek uzyskania zgody kapitanatu portu i zawiadomienia zakładowej służby ochrony przeciwpożarowej ciąży na kierowniku rejonu portu, a jeśli prace określone w ust. 1 wykonywane są przez jednostkę organizacyjną nie podlegającą kierownikowi rejonu portu — na kierowniku robót.

3. Wykonywanie prac spawalniczych dozwolone jest z zachowaniem warunków określonych w odrębnych przepisach.

4. Przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania przy pracach na nabrzeżach i w warsztatach pozostających w użytkowaniu stoczni oraz przy pracach na statkach w budowie, remoncie lub przeglądzie w stoczni.

§ 6. Miejsce składowania materiałów pędnych w morskich portach i przystaniach dla statków, środków transportowych i urządzeń portowych wyznacza kapitanat portu, określając warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

§ 7. 1. Zabrania się na obszarze morskich portów i przystani dokonywania czynności, które mogą spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru, a w szczególności:

- 1) spalania śmieci i odpadków oraz wypalania beczek na nabrzeżach, pirsach, pomostach i placach składowych oraz w obrębie zabudowanych terenów portowych,
- 2) rozgrzewania smoły, asfaltu i innych podobnych materiałów za pomocą otwartego ognia:
 - a) wewnątrz budynków oraz na nabrzeżach, pirsach, pomostach i placach składowych,
 - b) w odległości mniejszej niż 30 m od magazynów i składów oraz 10 m od innych budynków.
- 3) wysypywania popiołu i żarzących się węgla na otwartych miejscach albo do pojemników wykonanych z materiałów palnych,
- 4) używania koksowników,
- 5) palenia ogni sztucznych i wystrzeliwania rakiet, z wyjątkiem rakiet służących do wzywania pomocy dla statków,
- 6) palenia tytoniu i używania otwartego ognia w magazynach i na rampach magazynów, na placach i nabrzeżach składowych, w łuszczarniach, elewatorach, w obiektach, w których dokonuje się ekstrakcji nasion roślin oleistych, na poddaszach i w piwnicach, w miejscach obróbki materiałów palnych, przy stacjach i składowiskach materiałów pędnych, w garażach, akumulatorniach, warsztatach stolarskich i malarniach, jak również w tych miejscach, obiektach i pomieszczeniach, w których istnieje możliwość spowodowania pożaru od otwartego ognia lub w których są przechowywane materiały łatwo zapalne, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych do tego celu i oznakowanych w widoczny sposób,
- 7) przechowywania i gromadzenia jakichkolwiek przedmiotów i materiałów palnych na strychach i poddaszach budynków,
- 8) przechowywania materiałów palnych służących do pakowania, jak papier, słoma, wełna drzewna, szmaty, pakule itp. w stanie luźnym razem z innymi materiałami palnymi,
- 9) gromadzenia jakichkolwiek przedmiotów w korytarzach oraz na klatkach schodowych,
- 10) gromadzenia pod zewnętrznymi ścianami budynków materiałów i przedmiotów utrudniających dostęp do tych budynków,
- 11) przechowywania cieczy łatwo zapalnych w pomieszczeniach i miejscach nie przeznaczonych do tego celu,
- 12) zmiany lub likwidowania istniejących dróg i wyjść ewakuacyjnych w budynkach bez uzyskania zezwolenia właściwego urzędu morskiego,
- 13) pozostawiania w miejscach pracy czystości do maszyn oraz przetluszczonych szmat bez zabezpieczenia ich w zamkniętych niepalnych pojemnikach oraz przechowywania ich w ubraniach roboczych i szafkach odzieżowych,
- 14) gromadzenia w miejscach obróbki drewna: wiórów, trocin i innych odpadów przekraczających ilość wynikającą z produkcji na jedną zmianę,
- 15) przeprowadzania przez ściany i dachy, wykonane z materiałów palnych, metalowych przewodów dymowych bez odpowiedniego zabezpieczenia przed zapaleniem,
- 16) prania odzieży w benzynie oraz zmywania podłóg płynami łatwo zapalnymi,
- 17) ustawiania sprzętów i materiałów palnych oraz suszenia odzieży w odległości mniejszej niż 1 m od paleniska pieca,
- 18) prowizorycznego zawieszania przewodów elektrycznych oraz pozostawiania włączonych kuchenek, grzejników i żelazek elektrycznych bez należytego dozoru,
- 19) dokonywania napraw i przeróbek instalacji i urządzeń elektrycznych przez osoby nie mające do tego wymaganych uprawnień oraz reperowania bezpieczników elektrycznych,
- 20) przeciążania sieci elektrycznej przez włączanie nadmiernej ilości odbiorników,
- 21) przechowywania w jednym pomieszczeniu butli z tlenem i butli z gazami palnymi oraz gazami tworzącymi ze sobą mieszanki wybuchowe, jak również wspólnego przechowywania substancji, których związki chemiczne mogą powodować zapalenie lub wybuch,
- 22) przechowywania i transportowania butli ze sprężonymi gazami bez należytego zabezpieczenia ich przed przewróceniem, wstrząsami i uszkodzeniami mechanicznymi oraz działaniem promieniowania cieplnego,
- 23) przechowywania wapna niegaszonego i karbidu w pomieszczeniu wilgotnym i w pobliżu materiałów palnych,
- 24) zasłaniania i zastawiania sygnalizatorów pożarowych, hydrantów, sprzętu pożarniczego i aparatów telefonicznych oraz tarasowania dostępu do tych urządzeń,
- 25) zastawiania przejść w magazynach i na placach składowych oraz tarasowania dróg pożarowych i dojazdów dla straży pożarnej,
- 26) usuwania, uszkodzania i zasłaniania tablic oraz napisów ostrzegawczych, zaśmiecania przejść oraz wolnych miejsc w magazynach i składach,
- 27) używania sprzętu pożarniczego i urządzeń przeciwpożarowych do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową,
- 28) przechowywania w boksach rybackich oraz na nabrzeżach i pomostach materiałów łatwo zapalnych, a w szczególności materiałów pędnych oraz pustych opakowań po tych materiałach,
- 29) gromadzenia i pozostawiania na nabrzeżach i pomostach zbędnych przedmiotów,
- 30) wykonywania prowizorycznych obiektów budowlanych (zadaszeń, wiat, szop i innych podobnych obiektów) oraz dokonywania zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów lub ich części bez zgody właściwego urzędu morskiego,

31) odprowadzania do kanalizacji ścieków zanieczyszczonych substancjami łatwo zapalnymi.

2. W uzasadnionych wypadkach kapitanat portu może zezwolić na wykonywanie prac, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz na używanie koksowników na terenie morskich portów i przystani, określając warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

3. Używanie ogni sztucznych na terenie morskiego portu i przystani może odbywać się w wyjątkowych wypadkach, za zgodą i na warunkach określonych przez kapitanat portu.

4. Na odpływach wpustów kanalizacyjnych, zlokalizowanych w miejscach narażonych na rozlenie i przedostanie się do kanalizacji cieczy łatwo zapalnych, należy instalować urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem tych cieczy do kanalizacji.

5. Obiekty lądowe na obszarze morskich portów i przystani powinny być zabezpieczone od wyładowań atmosferycznych, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Rozdział 3

Ochrona przeciwpożarowa statku.

§ 8. Osoby przebywające na statku obowiązane są stosować się do przepisów o ochronie przeciwpożarowej i poleceń kapitana statku.

§ 9. Rozgrzewanie oraz gotowanie smoły, żywicy, asfaltu i paku na pokładzie statku jest dozwolone wyłącznie w przystosowanych do tego celu kociach i po uzyskaniu zezwolenia kapitanatu portu.

§ 10. Osuszanie ładowni i komór statku za pomocą promienników elektrycznych, gazowych i innych podobnych urządzeń może się odbywać po uzyskaniu zezwolenia kapitanatu portu.

§ 11. Przy załadunku statku cieczami i gazami palnymi luzem oraz przy ich wyładunku lampy oświetleniowe na statku powinny mieć zabezpieczenie przeciwwybuchowe.

§ 12. Podczas międzyrejsowego remontu statku w porcie kapitan statku obowiązany jest pozostawić na statku załogę pokładową i maszynową w składzie zapewniającym gotowość holowniczą, obsługę stałych instalacji gaśniczych oraz podjęcie skutecznej akcji ratowniczej.

§ 13. 1. Przed rozpoczęciem pracy z użyciem otwartego ognia na statku kapitan statku powinien ustalić sposób wykonywania tych prac oraz konieczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego. Na kapitanie statku spoczywa obowiązek uzyskania zgody kapitanatu portu na prowadzenie na statku prac spawalniczych lub innych prac z użyciem otwartego ognia.

2. Zabezpieczenie przeciwpożarowe przy wykonywaniu prac spawalniczych na statku należy do obowiązków kapitana statku. W sprawach wątpliwych lub szczególnie trudnych kapitan statku zasięga opinii służby ochrony przeciwpożarowej właściwego armatora. W odniesieniu do statku zagranicznego opinię wydaje uprawniony rzeczoznawca lub urząd morski na zlecenie kapitana statku.

3. W razie szczególnego zagrożenia przy pracach spawalniczych na statku kapitan statku jest obowiązany zlecić portowej straży pożarnej wystawienie służby asystencyjnej.

§ 14. Zabrania się:

- 1) palenia tytoniu, używania czwartego ognia i nie osłoniętych punktów świetlnych w ładowniach, pomieszczeniach magazynowych statku oraz na pokładzie statku przy odkrytych lukach w czasie załadunku i wyładunku materiałów palnych,
- 2) wyrzucania przez iluminatory oraz porzucania na pokładzie, w korytarzach i pomieszczeniach statku niedopałków papierosów lub tłących się przedmiotów.

§ 15. Ilość i rozmieszczenie sprzętu pożarniczego oraz środków gaśniczych na statku regulują odrębne przepisy.

Rozdział 4

Postępowanie w razie pożaru na statku.

§ 16. W razie pożaru na statku do obowiązków kapitana statku należy:

- 1) spowodowanie niezwłocznego wezwania straży pożarnej oraz zawiadomienia kapitanatu portu,
- 2) wydanie polecenia nadawania sygnału alarmu pożarowego syreną statkową lub buczeniem trzema następującymi po sobie dźwiękami: dwoma krótkimi i jednym długim, z jednoczesnym biciem w dzwon okrętowy, do czasu przybycia pomocy.

§ 17. W razie pożaru na statku obowiązek uruchomienia najbliższego sygnalizatora pożarowego lub zaalarmowania straży pożarnej ciąży również na każdej osobie, której wiadomo o pożarze.

§ 18. W razie pożaru na statku w obrębie morskiego portu albo przystani:

- 1) akcją ratowniczą kieruje funkcjonariusz pożarnictwa zgodnie z odrębnymi przepisami,
- 2) kapitan i załoga statku są obowiązani podporządkować się kapitanowi portu i kierującemu akcją ratowniczą,
- 3) kierujący akcją ratowniczą obowiązany jest współdziałać z kapitanem portu,
- 4) kierownik holownika portowego, nie zajętego akcją ratowniczą lub holowaniem, jest obowiązany niezwłocznie zgłosić holownik do dyspozycji kapitana portu.

§ 19. 1. Statek, na którym powstał pożar, powinien być usunięty z portu, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo innych statków, urządzeń portowych albo ruchu portowego. Decyzję w tej sprawie wydaje kapitan portu albo kierujący akcją ratowniczą w porozumieniu z kapitanem portu. Jeżeli usunięcie statku z portu jest niemożliwe, statek powodujący zagrożenie może być odholowany w inne miejsce w porcie, wskazane przez kapitana portu.

2. Kapitan portu albo kierujący akcją ratowniczą w porozumieniu z kapitanem portu może nakazać odholowanie statku zagrożonego pożarem.

3. Jeżeli pożar statku grozi rozprzestrzenieniem się na inne statki albo urządzenia lub obiekty portowe, kapitan portu może nakazać zatopienie statku objętego pożarem.

Rozdział 5

Bunkrowanie statku paliwem płynnym.

§ 20. Podczas postoju statku przy nabrzeżu bunkrowym załoga statku oraz osoby postronne na statku mogą

przebywać tylko w nadbudówkach. W tym czasie komunikacja towarowa i osobowa między statkiem a nabrzeżem jest zabroniona.

§ 21. W czasie pobierania przez statek paliwa przy nabrzeżu przeladunkowym ze statku bunkrowego powinny być przerwane wszelkie prace na statku powodujące niebezpieczeństwo pożaru oraz załadunek lub wyladunek materiałów niebezpiecznych.

§ 22. W czasie bunkrowania statku oficer służbowy statku powinien:

- 1) wywiesić w dzień flagę „B” według księgi międzynarodowych sygnałów morskich, a w nocy lub podczas ograniczonej widoczności — umieścić (włączyć) czerwone światło, widoczne dookoła,
- 2) na pokładzie przy trapie i przy wlewie paliwa wystawić tablice z napisem „palenie wzbronione”,
- 3) czuwać nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych przez załogę,
- 4) przygotować na pokładzie odpowiedni sprzęt pożarniczy.

§ 23. Do obowiązków oficera-mechanika statku, odpowiedzialnego za bunkrowanie paliwa, należy:

- 1) sprawdzenie stanu technicznego przewodów rozprzewadzających paliwo do zbiorników i zaworów rozdzielczych,
- 2) nadzorowanie połączeń węży paliwowych i niedopuszczenie do rozlewów paliwa,
- 3) sprawdzenie stanu zabezpieczenia przewodów dymowych i spalinowych oraz założenie siatek iskrochronnych na kominy odprowadzające spaliny silników i agregatów statkowych,
- 4) sprawdzenie drożności siatek w odpowietrznikach zbiorników paliwa,
- 5) dokonanie uziemień ochronnych,
- 6) nadzorowanie przebiegu bunkrowania.

§ 24. Magazynier nabrzeża bunkrowego lub kierownik statku bunkrowego przed rozpoczęciem wydawania paliwa powinien:

- 1) sprawdzić uziemienie statku,
- 2) uzgodnić z oficerem — mechanikiem statku odpowiedzialnym za bunkrowanie ilość bunkrowanego paliwa oraz szybkość jego przepływu,
- 3) sprawdzić stan techniczny węży paliwowych.

§ 25. W czasie bunkrowania paliwa magazynier nabrzeża bunkrowego lub kierownik statku bunkrowego nadzoruje całość operacji bunkrowania, a w razie nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez załogę statku przerywa podawanie paliwa, powiadamiając o tym kapitanat portu.

§ 26. Nabrzeże bunkrowe powinno być wyposażone w:

- 1) zapory zabezpieczające przed rozlaniem się paliwa na akwenty portowe i przedostaniem się paliwa do kanalizacji,
- 2) środki wchłaniające (absorbenty),
- 3) instalacje i urządzenia elektryczne z zabezpieczeniem przeciwwybuchowym, jeżeli znajdują się one w strefie zagrożenia wybuchem.

§ 27. W razie pożaru na statku w czasie jego bunkrowania należy:

- 1) przerwać bunkrowanie,
- 2) przystąpić do gaszenia pożaru urządzeniami i środkami gaśniczymi, znajdującymi się na statku i nabrzeżu bunkrowym,
- 3) odbić statkiem bunkrowym od statku pobierającego paliwo.

Rozdział 6

Przeladunek cieczy palnych i płynnych chemikalii luzem.

§ 28. Przed przeladunkiem cieczy palnych załoga zbiornikowca jest obowiązana:

- 1) przygotować na pokładzie zbiornikowca niezbędną ilość sprzętu pożarniczego i środków wchłaniających (absorbentów),
- 2) zaopatrzyć połączenia rurociągów lub węży przeladunkowych na pokładzie zbiornikowca w urządzenia zabezpieczające przed ewentualnymi przeciekami.

§ 29. Zabrania się wykonywania na zbiornikowcu podczas przeladunku cieczy palnych lub na zbiornikowcu nie odgazowanym następujących czynności:

- 1) palenia tytoniu w innych miejscach niż do tego przeznaczone,
- 2) czyszczenia kotłów i przedmuchiwania palenisk,
- 3) używania narzędzi i urządzeń mogących powodować iskrzenie,
- 4) używania obuwia mogącego powodować iskrzenie.

§ 30. 1. Na nabrzeżu, w miejscu postoju zbiornikowca z cieczami palnymi albo nie odgazowanymi, nie mogą się znajdować metalowe części powodujące iskrzenie.

2. Przedsięwzięcie dokonujące przeladunku powinno na nabrzeżu, o którym mowa w ust. 1:

- 1) stosować stałe urządzenia uziemiające z uchwytem umożliwiającym podłączenie linki uziemiającej zbiornikowca,
- 2) założyć stałą instalację gaśniczą,
- 3) wyposażać miejsce postoju zbiornikowców w urządzenia uniemożliwiające rozlanie cieczy do akwenu portowego, kanalizacji lub na nabrzeże.

3. Instalacje i urządzenia elektryczne znajdujące się na nabrzeżu, o którym mowa w ust. 1, zlokalizowane w strefie zagrożenia wybuchem, powinny mieć zabezpieczenie przeciwwybuchowe.

§ 31. 1. W czasie przeladunku cieczy palnych powinny być ustawione na nabrzeżu tablice ostrzegawcze z napisem w językach polskim i angielskim: „uwaga niebezpieczeństwo wybuchu — zakaz używania ognia”. Przy przeladunku płynnych chemikalii luzem tablice powinny zawierać również informację o właściwościach trujących chemikalii oraz o zakazie przebywania osób postronnych w pobliżu.

2. Obowiązek ustawienia, konserwacji i oświetlenia tablic ostrzegawczych ciąży na przedsiębiorstwie dokonującym przeladunku.

§ 32. Zabrania się wykonywania prac spawalniczych, używania otwartego ognia i ruchu środków transportowych, nie zabezpieczonych przed iskrzeniem, w odległości

mniejszej niż 30 m od zbiornikowca, a przy przeładunku cieczy palnych I i II klasy niebezpieczeństwa pożarowego — w odległości mniejszej niż 70 m od zbiornikowca.

§ 33. Przed rozpoczęciem przeładunku płynnych chemikalił luzem kapitanat portu ustala każdorazowo:

- 1) ilość cystern kolejowych, które mogą być jednorazowo podstawione na nabrzeżu w celu dokonania załadunku lub wylądunku,
- 2) ilość cystern kolejowych, które mogą być jednocześnie załadowane lub wylądowane,
- 3) miejsce postoju cystern kolejowych w porcie,
- 4) szybkość przejazdu cystern kolejowych w obrębie portu oraz trasę przejazdu.

§ 34. Do obsługi przeładunku płynnych chemikalił luzem powinni być wyznaczeni pracownicy przeszkoleni w tym zakresie.

§ 35. Nad przebiegiem przeładunku płynnych chemikalił luzem nadzór sprawuje brygadziŝta portowej ekipy przeładunkowej oraz służba spedytorska.

§ 36. 1. W czasie przeładunku płynnych chemikalił luzem przepompowywana ciecz powinna spływać bezpośrednio na dno cysterny lub lustro cieczy.

2. Przy przeładunku płynnych chemikalił luzem, rurociąg lub węże przeładunkowe powinny być wykonane z materiału odpornego na działanie chemikaliów, a ciśnienie w czasie przeładunku nie powinno przekraczać 0,25 MPa.

§ 37. W sprawach ochrony przeciwpożarowej przy przeładunku cieczy palnych w zakresie nie uregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odrębne przepisy o bezpieczeństwie ruchu zbiornikowców przewożących ciecze palne.

Rozdział 7.

Przeładunek gazów płynnych luzem.

§ 38. 1. Przeładunek gazów płynnych luzem może odbywać się tylko w miejscach ustalonych przez urząd morski w porozumieniu z przedsiębiorstwem dokonującym przeładunku.

2. Urząd morski określa, w zależności od rodzaju przeładowywanego gazu, strefę bezpieczeństwa.

3. Strefa bezpieczeństwa powinna być zabezpieczona ogrodzeniem stałym lub tymczasowym przed dostępem osób postronnych.

4. W strefie bezpieczeństwa jest zabronione:

- 1) palenie tytoniu,
- 2) noszenie zapalek i zapalniczek,
- 3) używanie obuwia mogącego powodować iskrzenie,
- 4) posiadanie i używanie narzędzi oraz urządzeń mogących powodować iskrzenie.

5. W promieniu 70 m od miejsca przeładunku gazów płynnych luzem obowiązuje zakaz prowadzenia prac spawalniczych oraz używania otwartego ognia.

§ 39. 1. Urząd morski ustala każdorazowo ilość gazu płynnego luzem przeznaczonego do przeładunku.

2. Cysterny z gazem płynnym mogą znajdować się w porcie tylko w czasie niezbędnym dla dokonania przeładunku.

3. Statek gazowiec może być wprowadzony do portu tylko na czas dokonania przeładunku.

4. Urząd morski każdorazowo określa potrzebę i sposób dokonywania asysty statku gazowca przez statek pożarniczy.

§ 40. 1. Stanowiska przeładunkowe gazów płynnych luzem, usytuowane na nabrzeżach lub przystaniach dąlbowych, z wyjątkiem odbojnic, powinny być wykonane z materiałów niepalnych.

2. Przystań dąlbowa powinna być połączona oświetlonym pomostem ewakuacyjnym z nabrzeżem.

§ 41. Stanowiska przeładunkowe gazów płynnych powinny być wyposażone w:

- 1) urządzenia do wykrywania obecności gazu,
- 2) stałe urządzenia gaŝnicze,
- 3) środki łączności telefonicznej i radiowej oraz w sygnalizację alarmową akustyczną i optyczną.

§ 42. Rurociągi przesyłowe gazu płynnego w porcie powinny być umieszczone pod ziemią.

§ 43. Przeładunku gazu płynnego powinni dokonywać odpowiednio przeszkoleni pracownicy, z użyciem sprzętu ochronnego dostosowanego do rodzaju przeładowywanego gazu.

§ 44. Statek gazowiec powinien być połączony z nabrzeżem lub przystanią dąlbową dwoma trapami komunikacyjnymi.

§ 45. Na statku gazowcu w czasie przeładunku:

- 1) mogą znajdować się tylko członkowie załogi,
- 2) powinna być zapewniona możliwość awaryjnego natychmiastowego przerwania przeładunku.

§ 46. Przy przeładunku gazu płynnego luzem stosuje się odpowiednio przepisy § 30, 31, 33 i 35 oraz odrębne przepisy o bezpieczeństwie ruchu zbiornikowców przewożących ciecze palne.

Rozdział 8.

Przeładunek i ruch wewnątrzportowy innych materiałów niebezpiecznych.

§ 47. 1. Przeładunek i ruch wewnątrzportowy materiałów niebezpiecznych powinien być dokonywany z zachowaniem warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego, określonych w przepisach o transporcie morskim materiałów niebezpiecznych.

2. Rodzaje, klasy i kategorie materiałów niebezpiecznych określają przepisy, o których mowa w ust. 1.

§ 48. 1. Przeładunek materiałów niebezpiecznych, które wydzielają pary i gazy łatwo zapalne, powinien być dokonywany wówczas, gdy stężenie par i gazów w ładowni nie przekracza 50% wartości dolnej granicy wybuchowości. Wielkość stężenia par i gazów stwierdza się próbą (pomiarom).

2. Materiały niebezpieczne podatne na samozapalenie się oraz materiały, które przy zetknięciu z wodą wydzielają gazy palne, nie mogą być przeładowywane w warunkach atmosferycznych powodujących zawilgocenie, chyba że zastosowano odpowiednie zabezpieczenie przed zawilgoceniem.

§ 49. 1. Pojazdy samochodowe oraz sprzęt, przeznaczone do przewozu lub przeladunku materiałów niebezpiecznych, powinny być zaopatrzone w urządzenia zabezpieczające przed iskrzeniem.

2. Pojazd samochodowy używany w porcie do przewozu materiałów szczególnie niebezpiecznych powinien być pilotowany przez pojazd oznaczony zgodnie z odrębnymi przepisami o ruchu drogowym. Do pojazdu samochodowego może być przyczepiona nie więcej niż jedna przyczepa.

3. Pojazdy samochodowe używane w porcie do przewozu materiałów niebezpiecznych klasy I i materiałów szczególnie niebezpiecznych innych klas powinny być oznakowane zgodnie z odrębnymi przepisami o ruchu drogowym.

4. Pojazdy samochodowe jadące w tym samym kierunku nie mogą się zbliżać do pojazdu przewożącego materiały niebezpieczne na odległość mniejszą niż 30 m.

§ 50. 1. Przy składowaniu materiałów niebezpiecznych w magazynie odległość między złożonym materiałem a ścianą, przepierzeniem albo słupem nośnym z instalacją elektryczną powinna wynosić co najmniej 0,6 m.

2. Przejście w magazynie między spiętrzonymi materiałami niebezpiecznymi powinno wynosić 1 m.

3. Drogi pożarowe wewnątrz magazynów i na placach składowych materiałów niebezpiecznych powinny posiadać szerokość 3,5 m oraz mieć trwałe oznakowanie.

4. Składowanie materiałów niebezpiecznych w holach manipulacyjnych oraz na rampach i pomostach przeladunkowych jest niedozwolone.

§ 51. Składowanie materiałów strzępiastych, jak bawełna, juta, sisal, dozwolone jest tylko w suchym miejscu, wolnym od pozostałości po materiałach żrących, olejach, smarach i tłuszczach.

§ 52. Przy magazynowaniu materiałów strzępiastych odległość tych materiałów od stropu lub dachu magazynu powinna wynosić co najmniej:

- 1) w pomieszczeniach z palną konstrukcją dachową:
 - a) przy materiałach palących się płomieniem — 3 m,
 - b) przy materiałach żrących się — 2 m,
- 2) w pomieszczeniach z niepalną konstrukcją dachową — 1 m.

§ 53. 1. Podczas przeladunku materiałów strzępiastych pobiera się próbki w celu zbadania stanu zawilgocenia lub zagrzenia tych materiałów.

2. Materiały strzępiaste, w których stwierdzono zawilgocenie ponad normę albo zagrzenie, oraz materiały, które się już paliły, nie mogą być przechowywane w magazynie, a jeśli się tam znajdują, powinny być natychmiast usunięte z magazynu.

3. Przy przeladunku materiałów niebezpiecznych przecinanie taśm stalowych i drutów może być wykonywane wyłącznie za pomocą narzędzi nie powodujących iskrzenia.

§ 54. Magazyny portowe materiałów niebezpiecznych powinny być zaopatrzone w napisy w językach polskim i angielskim, umieszczone na zewnątrz i wewnątrz magazynu, o zakazie palenia tytoniu i używania otwartego ognia.

Rozdział 9

Składowanie drewna i opakowań drewnianych.

§ 55. 1. Plac do składowania drewna (desek i tarcicy) powinien być podzielony na kwatery; długość kwatery nie może przekroczyć 55 m, a szerokość 13 m. Odległość między kwaterami powinna wynosić co najmniej 6 m.

2. Kwatery może obejmować od 6 do 8 stosów drewna nie przekraczających 6 m wysokości.

3. Między kwaterami powinny być wytyczone drogi pożarowe o szerokości co najmniej 6 m, o utwardzonej nawierzchni. Między drogami pożarowymi mogą się mieścić najwyżej 4 kwatery.

§ 56. 1. Opakowania drewniane na placu składowym mogą być składowane w stosach nie przekraczających 4000 skrzyń lub 5000 beczek, ułożonych na wysokość nie większą niż 4 m. Odległość pomiędzy stosami opakowań drewnianych powinna wynosić co najmniej 4 m.

2. Zwiększenie liczby opakowań w stosie wymaga każdorazowo zgody urzędu morskiego.

§ 57. 1. Plac do składowania drewna i opakowań drewnianych powinien być otoczony ogrodzeniem.

2. Jeżeli do placu składowego przylegają lub znajdują się na nim budynki, odległość pomiędzy stosami a budynkami powinna wynosić co najmniej 20 m.

§ 58. 1. Użytkownik placu składowego drewna i opakowań drewnianych opracowuje plan składowania i przedstawia go do zatwierdzenia urzędowi morskiemu.

2. Użytkownik placu składowego drewna i opakowań drewnianych ma obowiązek niszczenia zbędnej roślinności w sposób mechaniczny.

§ 59. Do składowania opakowań drewnianych w magazynach stosuje się odpowiednio przepisy § 50 i 54.

§ 60. 1. Parowozy i ciągniki wjeżdżające na plac składowy drewna i opakowań drewnianych powinny być zaopatrzone w urządzenia zabezpieczające przed iskrzeniem. Parowozy mogą wjeżdżać i poruszać się na placu składowym tylko z zamkniętymi paleniskami.

2. Przy bramach wjazdowych na teren placu składowego drewna i opakowań drewnianych oraz na placu składowym powinny być umieszczone tablice z napisami o zakazie palenia tytoniu i używania otwartego ognia.

§ 61. Składowiska drewna oraz składowiska i magazyny opakowań drewnianych powinny być wyposażone w hydranty pożarowe i sprzęt przeciwpożarowy stosownie do stopnia zagrożenia pożarowego.

§ 62. Place składowe drewna i opakowań drewnianych powinny być objęte przez użytkowników tych placów stałym nadzorem w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Rozdział 10.

Składowanie kontenerów.

§ 63. 1. Składowanie kontenerów powinno się odbywać tylko na terenie baz kontenerowych albo na wydzielonych placach składowych.

2. Bazy kontenerowe i place składowe kontenerów powinny być zaopatrzone w hydranty pożarowe, sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe według obowiązujących norm oraz w środki bezpośredniej łączności z portową strażą pożarną.

§ 64. 1. Bazy kontenerowe i place składowe kontenerów powinny być podzielone na kwatery. Długość kwatery nie może przekraczać 100 m, a szerokość — czterokrotnej szerokości kontenerów składowanych w danej kwaterze.

2. Dopuszczalne spiętrzenie kontenerów może wynosić najwyżej 5 warstw, z wyjątkiem kontenerów z ładunkiem materiałów łatwo zapalnych i kontenerów chłodniczych (klimatyzowanych), które mogą być spiętrzone do wysokości 3 warstw.

3. Spiętrzanie kontenerów z ładunkiem materiałów niebezpiecznych klasy I i materiałów szczególnie niebezpiecznych innych klas jest niedozwolone.

4. Między kwaterami i wokół placów składowych kontenerów powinny być wytyczone drogi pożarowe o szerokości co najmniej 6 m, o utwardzonej nawierzchni.

§ 65. 1. Kontenery chłodnicze (klimatyzowane) z silnikami spalinowymi oraz kontenery z ładunkiem materiałów niebezpiecznych i wybuchowych powinny być składowane w wydzielonych na ten cel kwaterach.

2. Uzupelnianie paliwa w zbiornikach kontenerów chłodniczych (klimatyzowanych) może odbywać się wyłącznie z autocysterny.

§ 66. Naprawy kontenerów mogą odbywać się wyłącznie w miejscach do tego celu przeznaczonych.

§ 67. Bazy kontenerowe i place składowe kontenerów powinny być zaopatrzone w napisy w językach polskim i angielskim o zakazie palenia tytoniu i używania otwartego ognia.

Rozdział 11

Przepis końcowy.

§ 68. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1981 r.

Minister Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej:
R. Karcki